

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.İLET.2026/128-799
Konu: ESPR Kapsamında İmha Yasağına İlişkin İkincil Mevzuatlar

Mersin, 19/02/2026

Sayın Üyemiz,

T.C. Ticaret Bakanlığı'nın yazısına atıfla, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM)'nden alınan bir yazıda, döngüsel ekonomiye geçişte belirlenecek olan ürün-bazlı eko-tasarım kurallarının genel çerçevesini çizen **Sürdürülebilir Ürünler için Eko-Tasarım Tüzüğü (ESPR)**'nin 28 Haziran 2024 tarihinde yasalaştırıldığı bildirilmektedir. ESPR'nin, eko-tasarım kurallarının belirlenmesine yönelik bir çerçeve oluşturma yanı sıra, işletmeler tarafından satılamayan tüketici ürünlerinin imha edilmesini AB genelinde önemli bir çevresel sorun olarak tanımlamakta ve bu uygulamayı önlemeye yönelik düzenlemeler getirmekte olduğu ifade edilmektedir.

Tüzük, satılamayan ürünlerin imhasına ilişkin olarak giyim eşyaları, kıyafetler, aksesuarlar ve ayakkabılar için doğrudan bir imha yasağı getirmektedir. Buna karşılık, diğer tüketici ürünleri bakımından imha edilmesi halinde işletmelere yönelik şeffaflık ve raporlama yükümlülüğü getirilmektedir. Bu kapsamda, Avrupa Komisyonu tarafından 9 Şubat 2026 tarihinde, ESPR kapsamında AB pazarına arz edilen ancak satılamayan tüketici ürünlerine yönelik iki ayrı ikincil mevzuat kabul edilmiştir:

- İmha yasağına ilişkin istisnaları düzenleyen Yetki Devri Tüzüğü,
- İmha edilen satılamayan tüketici ürünlere ilişkin açıklama yükümlülüğünü düzenleyen Uygulama Tüzüğü.

Söz konusu düzenlemelerle, stokların doğrudan imhası yerine şirketlerin stok yönetimini güçlendirmeleri, iade süreçlerini iyileştirmeleri ve yeniden satış, yeniden üretim, bağış veya yeniden kullanım gibi alternatifleri değerlendirmelerinin teşvik edilmekte olduğu ifade edilmektedir. İmha yasağı ve buna ilişkin istisnalar 19 Temmuz 2026 tarihinden itibaren AB pazarına ilgili ürünleri arz eden büyük ölçekli işletmeler için uygulanacak olup, 2030 yılı itibarıyla orta ölçekli işletmeleri de kapsayacağı bildirilmektedir.

Yetki Devri Tüzüğü çerçevesinde, imhası yasak olan giyim eşyaları, kıyafetler, aksesuarlar ve ayakkabılar gibi ürünlere hangi durumlarda istisna tanınabileceği belirlendiği bildirilmektedir. Bu kapsamda, ürünün tehlikeli olması veya Birlik ya da ulusal mevzuata aykırılığı nedeniyle kullanım amacına uygun olmaması, fikri mülkiyet haklarını ihlal etmesi, teknik olarak onarılamayan ya da onarımı mümkün veya maliyet etkin olmayan hasarlı veya kusurlu ürünler ile en az sekiz hafta boyunca bağışa sunulmasına rağmen kabul edilmeyen ürünlerin imha yasağından muaf tutulduğu aktarılmaktadır. Ayrıca, sosyal ekonomi kuruluşlarınca teslim alınmış ancak yararlanıcı bulunamayan ürünler ve yeniden kullanıma hazırlanmasına rağmen talep görmeyen ürünler de bu istisnalar kapsamındadır.

İstisnalardan yararlanılabilmesi için işletmelerin ilgili gerekçeleri kanıtlayan belgeleri (*teknik değerlendirme raporları, mahkeme kararları veya bağışa ilişkin kanıtlar gibi*) beş yıl süreyle muhafaza etmesi ve imha işlemini atık hiyerarşisinin öncelik sırasına göre, geri dönüşümü diğer geri kazanım yöntemlerine (*enerji geri kazanımı dahil*) ve bertaraf işlemlerine göre

Sayı: 17812098-TİM.AKİB.GSK.İLET.2026/128-799
Konu: EPR Kapsamında İmha Yasağına İlişkin İkincil Mevzuatlar

Mersin, 19/02/2026

önceliklendirerek gerçekleştirmesinin gerekmekte olduğu ifade edilmektedir. Uygulama Tüzüğü ise, imha edilen satılamayan tüm tüketici ürünlerine ilişkin şeffaflık yükümlülüğünü düzenlemektedir. Buna göre, satılamayan tüketici ürünlerini doğrudan atık olarak bertaraf eden veya kendi adlarına bertaraf ettiren büyük ölçekli işletmelerin 2 Mart 2027'den itibaren *(ve 19 Temmuz 2030'dan itibaren orta ölçekli işletmeler)*, bir önceki mali yılda atık olarak bertaraf edilen satılamayan ürünlere ilişkin bilgileri her yıl kamuya açıklamakla yükümlü olduğu bildirilmiştir.

Getirilen standart format uyarınca işletmelerin, imha edilen ürünlerin adet ve toplam ağırlığı, ürün kategorisi, ürünlerin imha edilme nedenini, atık işleme operasyonlarının türünü *(yeniden kullanıma hazırlama, geri dönüşüm, diğer geri kazanım, bertaraf)* ve bunların yüzdesel dağılımını, imhanın önlenmesi amacıyla alınan ve planlanan tedbirleri açıklamak zorunda olduğu aktarılmaktadır.

Bilgilerini rica ederim.

Mehmet Ali ERKAN
Genel Sekreter

